

Otázka a odpověď

Otázka a odpověď jsou vždy v nějakém vztahu nejen vnějším, ale především vnitřním. To je zřejmé z toho, že někdy je otázka jakoby skryta v odpovědi (mnohá mytická vyprávění a představy musíme chápat jako odpovědi na nevyřčené otázky). Na druhou stranu zase platí, že odpověď je často skryta již v otázce (to platí nejen např. pro řečnické otázky, což je spíše rétorická pomůcka). Platí-li to obecně platí to ještě zvýšenou měrou pro tázání filosofické. Tak třeba vezme-li různé zlomky myšlenek, jež se nám zachovaly po presokraticích, tak i když některé (většinou) mají indikativní ráz, jsou náležitě pochopitelné pouze tehdy, když správně porozumíme, na jaké otázky vlastně odpovídají (jako jedna z hlavních je třeba otázka, co trvá uprostřed změn – a tato otázka vlastně nebyla jimi původně formulována a postavena). Vidíme-li vztah mezi otázkou a odpovědí v tomto světle, musíme nahlédnout, že ve filosofii mají prioritu i dominanci právě otázky: filosofie resp. filosofování je ustavičně nové, vždy vynalézavé tázání. A platnost či neplatnost otázky, kterou zpočátku nenahlížíme, vysvitne často až po několika pokusech o odpověď (nebo odpovědi). To je právě také důvodem, proč otázka nikdy není neutrální, ale vždycky také něco tvrdí (a ne vždy správně).

(Písek, 130630-1.)